

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

освітній ступінь	«магістр»
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
освітньо-професійна програма	«Готельно-ресторанний бізнес»

УДК 640.41/.43(072)

Методичні рекомендації до виконання випускної кваліфікаційної роботи укладено відповідно до вимог підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» і компетентностей галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанний бізнес» та висвітлено основні вимоги, які ставляться до підготовки, написання та захисту даного типу роботи.

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 15 червня 2023 р.)

Укладачі:

Мельниченко С.В., завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, доктор економічних наук, професор;

Левицька І.В. професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, доктор економічних наук, професор;

Гопкало Л.М. доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, кандидат економічних наук;

Рецензенти:

Витвицька О.Д. професор кафедри публічного управління та менеджменту інноваційної діяльності, доктор економічних наук, професор;

Бандура В.М. професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, технічних наук, професор.

Методичні рекомендації

до виконання випускної кваліфікаційної роботи укладено відповідно до вимог підготовки фахівців освітнього ступення «магістр» і компетентностей галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанний бізнес» / уклад.: С.В. Мельниченко, І.В.Левицька, Л.М.Гопкало - Київ: НУБіП, 2023. – 35 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання виконання випускної кваліфікаційної роботи укладено відповідно до вимог підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» і компетентностей галузі знань 24 «Сфера обслуговування» 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанний бізнес»

Укладачі: МЕЛЬНИЧЕНКО Світлана Володимирівна, ЛЕВИЦЬКА Інна Ванадіївна, ГОПКАЛО Лариса Михайлівна

© Мельниченко С.В., Левицька І.В., Гопкало Л.М. 2023

© НУБіП України, 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Випускна кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти передбачена робочим навчальним планом, завершує його підготовку в університеті. Вона є одним із видів індивідуальних робіт здобувача, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у певній галузі знань, має внутрішню єдність та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Випускна кваліфікаційна робота виконується відповідно до напрямів наукових досліджень і має засвідчити: рівень професійної підготовки випускника; вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання науково-практичних завдань; свідоме засвоєння знань та їх систематизацію; наявність у здобувача навичок наукової роботи; здатність критично й креативно мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Керівником випускної кваліфікаційної роботи призначається викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук, вчене звання та проводить наукові дослідження за відповідним напрямом.

За дані, викладені у випускній кваліфікаційній роботі, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час його виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень відповідає здобувач і науковий керівник. Не допускається запозичення (плагіат) матеріалу без посилання у випускній кваліфікаційній роботі на автора та джерело інформації.

Випускна кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Написання випускної кваліфікаційної роботи іншою, ніж державна, можливе за поданням Інституту неперервної освіти і туризму.

Внесення змін та уточнень до тем випускних кваліфікаційних робіт можливе, як виняток, не пізніше першого тижня від початку проходження здобувачами виробничої (переддипломної) практики. Зміни здійснюються наказом ректора, проект якого вносить директор ННІ за обґрунтованою заявою здобувача, погодженою науковим керівником, гарантом освітньо-професійної програми на підставі службової записки завідувача кафедри.

Випускна кваліфікаційна робота виконується відповідно до графіка, що складається випусковою кафедрою і затверджується завідувачем кафедри та директором.

Закріплення теми випускної кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника та консультантів (у разі потреби) затверджується наказом ректора за поданням директора та завідувача кафедри з урахуванням графіка освітнього процесу:

- протягом першого місяця навчання - для денної форми навчання;
- протягом установчої сесії - для заочної форми навчання.

У період написання випускних кваліфікаційної роботи питання щодо стану їх підготовки здобувачами та дотримання ними графіка виконання

відповідних етапів дослідження систематично заслуховуються на засіданнях випускової кафедри (з відображенням у відповідних протоколах).

У випадку недотримання встановлених вимог, науковий керівник не пізніше 30 днів до засідання ЕК із захисту випускної кваліфікаційної роботи надає інформацію щодо стану його виконання до деканату.

Випускник освітньо-професійної програми повинен володіти такими компетенціями:

ЗК1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу

СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК 3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу

СК4. Здатність створювати і впроваджувати продуктивні, сервісні, організаційні, соціальні, управлінські, інфраструктурні, маркетингові інновації у господарську діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК 5. Здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК 6. Здатність координувати та регулювати взаємовідносини з партнерами та споживачами.

СК 7. Здатність до підприємницької діяльності.

СК 8. Здатність розробляти антикризові програми корпорацій, готельних та ресторанних мереж, суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 9. Здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг.

СК 10. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 11. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання інноваційних технологій у сфері готельного та ресторанного бізнесу.

СК 12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі готельно-ресторанної справи у мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

СК 13. Здатність здійснювати бізнес-планування підприємницької діяльності осель у системі сільського зеленого туризму.

СК 14. Здатність формулювати завдання, пов'язані з екологічністю діяльності суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу.

СК 15. Здатність діяти в правовому полі, у тому числі застосовувати норми міжнародного права для здійснення професійної діяльності.

СК 16. Здатність управляти проектами і ризиками в готельно-ресторанному бізнесі.

СК 17. Здатність використовувати психологічні технології в управлінні підприємством і при обслуговуванні споживачів.

Випускник магістерської програми повинен вміти:

- розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу;

- впроваджувати та застосовувати сучасні методи оцінювання ефективності впровадження інновацій в готельно-ресторанному бізнесі;

- здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг;

- оцінювати нові ринкові можливості, формулювати бізнес-ідеї та розробляти маркетингові заходи за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень;

- відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності;

- досліджувати моделі розвитку міжнародних і національних готельних і ресторанних мереж;

- розробляти та управляти проектами розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу із врахуванням інформаційного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення;

- здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та видів послуг (продукції) у готельно-ресторанного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах;

- досліджувати світові і вітчизняні екологічні вимоги до засобів розміщення та закладів ресторанного господарства.

Випускник магістерської програми повинен володіти такими здібностями:

- використовувати набуті теоретичні знання і практичні навички з метою використання методологічного апарату наукових досліджень для вирішення теоретичних і прикладних задач, що постають перед фахівцями готельно-ресторанного бізнесу;

- використовувати набуті професійні знання і практичні навички під час аналізу державних і регіональних програм, заходів щодо організації діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу, надання рекомендацій щодо їх удосконалення з урахуванням сучасних потреб національних виробників і головних тенденцій розвитку світової індустрії гостинності.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Вибір теми та складання плану

Тема випускної кваліфікаційної роботи має відображати основну ідею, завдання, положення, які необхідно дослідити. Одним із критеріїв вибору теми дослідження має бути її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку науки і практики.

Рекомендована тематика випускних кваліфікаційних робіт розробляється згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фахівців та за поданням керівника освітньої програми затверджується на засіданні кафедри до початку навчання здобувачів за освітньою програмою.

Теми випускних кваліфікаційних робіт формуються відповідно до напрямів науково-дослідної тематики випускової кафедри, сучасних досягнень у відповідній предметній галузі або суміжних сферах науки й техніки.

Тематика випускних кваліфікаційних робіт щорічно переглядається та оновлюється. Тему випускної кваліфікаційної роботи здобувач обирає із запропонованих кафедрою та погоджує її з науковим керівником.

Випускна кваліфікаційна робота може виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та організації, що уклали із НУБіП України контракт на навчання здобувачів або мають з ним договори про співпрацю. Рекомендовано також передбачити теми, які у майбутньому можуть трансформуватися у теми дисертацій на здобуття освітнього ступеня «доктор філософії».

Здобувач може запропонувати самостійно сформульовану тему дослідження за умови обґрунтування доцільності її розроблення, ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями у спеціалізованих періодичних виданнях, а також враховуючи свої наукові інтереси, що були проявлені під час написання курсових робіт, підготовки статей та конкурсних наукових робіт, у виступах на студентських наукових конференціях.

У темі може бути вказано об'єкт, який досліджується, або за матеріалами якого виконувалася робота.

Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та не містити неоднозначного тлумачення.

Після остаточного узгодження теми випускної кваліфікаційної роботи з науковим керівником здобувач подає заяву на ім'я завідувача кафедри, в якій

зазначає назву теми і повну назву об'єкта дослідження (Додаток А).

Закріплення теми випускної кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника та консультантів (у разі потреби) затверджується наказом ректора за поданням директора та завідувача кафедри з урахуванням графіка навчального процесу для здобувачів денної форми навчання протягом першого місяця навчання здобувачів.

Для вибору теми здобувачу рекомендується вивчити літературу з проблеми, що входить до кола його наукових інтересів – ознайомитися як із вітчизняними, так і зарубіжними виданнями. Здобувачі мають можливість користуватися інформацією з фондів каталогів, відділів наукової/навчальної/іноземної літератури, загалом періодичних видань бібліотеки НУБіП України.

Після опрацювання літератури здобувач складає план роботи, який узгоджується з науковим керівником та включає: вступ; розділи, які поділяються на кілька підрозділів; висновки та пропозиції; список використаних джерел; додатки. Розгорнутий план випускної кваліфікаційної роботи зазначається у Завданні на випускну кваліфікаційну роботу (Додаток Б). План випускної кваліфікаційної роботи за погодженням наукового керівника може корегуватися, про що мають бути відповідні записи на затвердженому варіанті.

2.2. Структура випускного кваліфікаційного роботи

Випускна кваліфікаційна робота має таку структуру:

- тема (титульна сторінка, Додаток В);
- завдання на випускну кваліфікаційну роботу здобувачу;
- анотації;
- зміст (план роботи);
- перелік умовних позначень (у разі потреби);
- вступ;
- основна частина;
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки.

Написання випускної кваліфікаційної роботи починається з пошуку та вивчення літературних першоджерел. Здобувачу рекомендується проаналізувати наукові праці українських та зарубіжних вчених з проблеми, ознайомитися з чинним законодавством України, міжнародними актами, нормативно-інструктивним матеріалом, діючими стандартами тощо. Після цього зробити аналітичний огляд літератури. Цитати з визначенням наукових понять/термінів, класифікаційних ознак, схем, таблиць та ін., які будуть наводитися у випускній кваліфікаційній роботі, рекомендується виписувати на окремих аркушах (накопичувати у окремому електронному файлі) із зазначенням джерела на певне посилання, а паралельно з цим формувати

список використаних джерел.

В *анотації*, обсяг якої має становити до 800 знаків, кількість ключових слів 5-7. Анотація наводиться українською та англійською мовами.

У *вступі* розкривається сутність і стан проблеми, актуальність теми, обґрунтовується необхідність її дослідження, вихідні дані для розроблення теми, гіпотеза, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, інформаційна база, елементи наукової новизни та практична цінність отриманих результатів. Коротко зазначаються прізвища вчених (як вітчизняних, так і зарубіжних) і практиків, які розробляли проблему, що розглядається; зазначається відмінність отриманих результатів від існуючих у вітчизняній та зарубіжній теорії і практиці.

Актуальність теми. У результаті критичного аналізу та порівняння з раніше опублікованими працями з даної проблематики обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі. Висвітлення актуальності повинно якомога точніше показувати сутність теми дослідження.

Гіпотеза дослідження – припущення щодо можливості розв'язання конкретних теоретичних та/або практичних проблем.

Мета та завдання дослідження. Мета визначає наскрізну ідею роботи, до якої так чи інакше повертається автор у процесі виконання дослідження.

Наприклад, ...Метою випускної кваліфікаційної роботи є розроблення та обґрунтування методичних і практичних засад використання інтернет-технологій в управлінні бізнес-процесами підприємства готельного господарства... Завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети, обумовлюють етапи дослідження. Для кожного розділу варто сформулювати по 2 – 3 завдання, які визначатимуть основний зміст підрозділів.

Визначальну роль у **випускній кваліфікаційній роботі** відіграє визначення об'єкту та предмету наукового дослідження.

Слід чітко формулювати мету роботи, лаконічно викладати завдання, які необхідно виконати для її досягнення. Доцільно виділити нові наукові положення або практичні рекомендації, які запропоновані у дослідженні здобувачем особисто, а також види їх апробації. Виклад змісту кожного питання випускної кваліфікаційної роботи має бути доказовим, пояснюваним та науково аргументованим. Теоретичні положення повинні ґрунтуватися на конкретних матеріалах реальної дійсності, а приклади бути типовими. Якщо за результатами дослідження здобувач виступав на студентських наукових конференціях, брав участь в інших наукових заходах, має публікації в наукових виданнях, це слід зазначати у вступі.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, які породжують проблемну ситуацію й обрані для вивчення.

Наприклад, ...Об'єктом дослідження є процес застосування інтернет-технологій в управлінні підприємством готельного господарства...

Предмет дослідження – деталізація функцій управління процесом або явищем, що міститься в межах об'єкта.

Предмет дослідження виражає найбільш значущі аспекти, властивості, особливості, які підлягають безпосередньому вивченню. Будь-який об'єкт наукового дослідження містить у собі велику, майже нескінченну кількість предметів дослідження. Завдання здобувача полягає в тому, щоб виділити такий предмет наукового дослідження, який був би недостатньо вивчений, відображав суть проблеми і був доступним аналізу.

Наприклад, ...Предметом дослідження є методичні та практичні підходи до використання інтернет-технологій в управлінні бізнес-процесами підприємства готельного господарства...

Предмет дослідження тісно пов'язаний з метою випускної кваліфікаційної роботи. Формулювання предмета наукового дослідження органічно пов'язане з аналізом літератури, станом наукових досліджень предмета. При цьому аналіз літератури є способом обґрунтування предмета наукового дослідження.

Теоретичну основу випускної кваліфікаційної роботи мають становити наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених (монографії, періодичні видання тощо). Студенти повинні творчо підходити до вирішення поставлених в роботі завдань і використовувати літературу з висвітленням останніх досягнень науки і періодичних та інтернет-видань.

Інформаційну базу дослідження становлять офіційні статистичні дані Державної служби статистики України, міністерств, відомств, а також результати діяльності підприємства та власних досліджень.

Методичною основою випускної кваліфікаційної роботи є комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: порівняння, узагальнення, аналізу і синтезу, системно-структурного та порівняльного аналізу, економічного моделювання, комплексного і системного підходів, структурно-логічного моделювання, статистичні методи, розрахунково-аналітичні методи, методи кількісного та якісного аналізу, прогнозування тощо.

Наукова новизна одержаних результатів. Подається коротка анотація нових наукових положень (рішень), запропонованих особисто здобувачем.

Практичне значення одержаних результатів. Наводять відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх використання. Коротко характеризують основні теоретичні чи прикладні результати роботи (методичні рекомендації з окремих напрямів діяльності суб'єкта дослідження або аспекту предмета дослідження, моделі, доповнення до чинного законодавства та інше), визначають можливу галузь їх упровадження та їх вплив на проблему, яку при цьому вирішують.

Апробація результатів роботи і публікації. При наявності оприлюднення результатів попередніх наукових досліджень, що склали основу випускового кваліфікаційного проекту, наводять інформацію про наукові та науково-практичні конференції, семінари, наради, у яких брав участь автор, а також вказують наявність публікацій у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, семінарів та ін.

Наприклад, ...За темою дослідження автором опубліковано дві наукові статті у

Структура роботи. Зазначаються всі складові виконаного випускної кваліфікаційної роботи.

Перший розділ – теоретичний, містить теоретичне обґрунтування ролі і місця досліджуваних явищ і процесів у діяльності суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу. Теоретичний розділ випускної кваліфікаційної роботи повинен складатися з 3 -х підрозділів і включати такі логічні частини:

- аналіз та узагальнення теоретичних засад відповідно до предмета та об'єкта дослідження, виділення окремих аспектів, які, з точки зору автора, потребують подальших розробок та удосконалення;

- огляд нормативно-правових документів, які регулюють відносини між суб'єктами визначеної сфери діяльності;

- історичні передумови розвитку досліджуваного явища, процесу, типу діяльності, їх вплив на теперішній стан об'єкта;

- світовий досвід, переваги та недоліки, можливість їх застосування в Україні.

Наведена послідовність є рекомендованою; студент може довільно змінювати порядок логічних частин та їх поєднання у підрозділи, якщо це вимагає специфіка дослідження. Зразок формулювання окремих підрозділів теоретичного розділу випускної кваліфікаційної роботи наведено у Додатку Г.

Обов'язковим для випускної кваліфікаційної роботи є розкриття підходів різних авторів щодо розв'язання проблеми дослідження, висвітлення подібностей та відмінностей їх поглядів, а також обґрунтування власних поглядів на проблему.

У першому розділі випускної кваліфікаційної роботи обґрунтовують теоретичну базу обраної задачі (проблеми) та виконують її макроекономічний аналіз, наводять огляд літератури, нових розробок, іншої інформації, пов'язаної з темою. В огляді літератури студент окреслює основні етапи розвитку наукової та практичної думки згідно зі своєю задачею (проблемою). Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, автор повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити свій внесок у розв'язанні проблеми.

Теоретичний розділ розробляється на засадах вивчення спеціальної літератури, нормативно-законодавчої документації. Після викладення матеріалу, що запозичений у інших авторів, необхідно давати посилання на джерело, вказуючи у квадратних дужках номер джерела зі списку, наведеного в кінці випускної кваліфікаційної роботи, та номеру сторінки, звідки матеріал запозичено. Текст розділу необхідно ілюструвати графічними матеріалами (таблиці, рисунки), які також повинні мати посилання на джерела, або позначку про те, що рисунок чи таблицю складено автором за певними джерелами.

Результатом теоретичного розділу є розкриті теоретико-методичні засади предмету дослідження, модель пошуку механізмів розв'язання проблеми, поставленої у випускній кваліфікаційній роботі. Ця модель повинна мати наскрізний характер, тобто щоб її алгоритм можна було використовувати для аналізу відповідної інформації в аналітичному розділі та обґрунтуванні

рекомендацій, пропозицій і висновків. Це дозволить логічно ув'язати та концептуально структурувати всі частини випускної кваліфікаційної роботи.

Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, ствердженої власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25-30% загального обсягу випускної кваліфікаційної роботи.

Другий розділ – дослідно-аналітичний, який забезпечує логічну послідовність дослідження, має поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій.

Зміст другого дослідно-аналітичного розділу визначається темою випускної кваліфікаційної роботи.

Для виконання другого розділу, джерелом інформації є планові і фактичні показники діяльності суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу, статистична звітність, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовує здобувач під час переддипломної практики на підприємстві.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Завданням даного розділу є не тільки оцінка економічних показників діяльності підприємства, але й установлення тенденцій стосовно предмету дослідження, що дозволить сформулювати висновки й обґрунтувати рекомендації для практичного застосування результатів.

Дослідно-аналітичний розділ повинен складатися з 3 підрозділів (при необхідності кількість підрозділів може перевищувати зазначену).

Дослідно-аналітична обробка матеріалів повинна супроводжуватись складанням таблиць, графіків, діаграм, рисунків з поясненнями до них. Аналіз тенденції зміни одного показника слід висвітлювати не у формі таблиці, а формі графіка. В останньому бажано розміщувати не тільки абсолютні значення, а й темпи щорічного росту.

Аналіз діяльності об'єкту дослідження повинен завершуватись виявленням резервів підвищення ефективності використання наявних ресурсів. Він повинен також стати вихідним етапом в обґрунтуванні основних положень рекомендаційного розділу.

Обсяг другого розділу - у межах 25-30 % загального обсягу випускної кваліфікаційної роботи.

У третьому рекомендаційному розділі на базі теоретичного узагальнення й аналізу обраної проблеми обґрунтовують нові підходи до її вирішення розробляють теоретичні, методичні та практичні пропозиції, а також управлінські, організаційні та економічні заходи щодо усунення виявлених недоліків, удосконалення діяльності відповідного підприємства. Бажаним

підрозділом рекомендаційного розділу є результати оцінки економічної та соціальної ефективності пропозицій, обумовлених темою роботи.

Обсяг третього розділу повинен становити 30-35 % загального обсягу випускної кваліфікаційної роботи.

У висновках і пропозиціях рекомендується викласти підсумки проведеного дослідження, основні наукові та практичні результати, що одержано, рекомендації щодо їх науково-практичного використання.

Формулювання висновків повинно базуватися на матеріалах основної частини роботи. У висновку необхідно порівняти отримані результати з поставленими завданнями. У цій частині випускної кваліфікаційної роботи чітко й стисло наводяться власні пропозиції щодо розв'язання проблемних питань відповідного об'єкта дослідження. Для формулювання висновків і пропозицій рекомендується апробація основних положень дослідження на наукових конференціях, семінарах, публікації у наукових виданнях. Окремі пропозиції, які мають практичне спрямування, можуть бути підтверджені довідкою про впровадження з базового підприємства.

До списку використаних джерел слід включати джерела, на які у тексті є посилання. Список складається із законодавчих актів, нормативно-довідкових матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, фахових видань, ресурсів Інтернет.

При виконанні роботи не допускається дослівне списування тексту з літературного джерела, нормативних матеріалів, наведення цитат.

У додатках наводяться допоміжні матеріали у вигляді: копій документів, витягів із законодавчо-нормативних документів, звітів, окремих інструкцій/положень/правил, результатів соціологічних опитувань, громіздких таблиць, рисунків тощо.

Орієнтовний зміст випускної кваліфікаційної роботи наведено в додатку Г.

Рекомендований обсяг випускної кваліфікаційної роботи – 90-100 сторінок (у т.ч. обсяг таких складових, як вступ, висновки та пропозиції – до 5–6 сторінок). До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

1.1. Написання та оформлення реферату

За рішенням кафедри здобувачі пишуть реферат, який містить загальну характеристику випускної кваліфікаційної роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг випускної кваліфікаційної роботи у сторінках), стислий виклад основного змісту (за розділами), висновків та анотації.

Обсяг реферату – до 3 сторінок з одиничним інтервалом та нумерацією сторінок окремо від нумерації сторінок випускної кваліфікаційної роботи. Першою сторінкою реферату є його титульний аркуш, який не нумерується (Додаток Д). Реферат випускної кваліфікаційної роботи **не потрібно** підшивати разом з випускною кваліфікаційною роботою у тверду обкладинку.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ)

3.1. Вимоги до оформлення основного тексту та використаних джерел

У процесі підготовки випускної кваліфікаційної роботи слід застосувати методичні й технічні прийоми наукової роботи.

Норми наукової комунікації суворо регламентують характер викладу інформації, передбачаючи відмову від висловлювання власної думки від першої особи. У зв'язку з цим вживаються мовні конструкції, в яких замість особового займенника «я» вживається займенник «ми», оскільки дослідження особи, яка здобуває освітній ступінь магістра здійснюється під постійним консультуванням з боку керівника.

Особа, яка здобуває освітній ступінь магістра, повинна уміти оформлювати результати досліджень відповідно до вимог.

Випускна кваліфікаційна робота має бути написана українською літературною мовою, без плагіату (наприклад, запозичення наукових термінів, цитат зі статей, монографій, підручників та з мережі Інтернет без певних посилань на них). Робота не повинна носити компілятивний характер.

Написання випускної кваліфікаційної роботи іншою, ніж державна мова, можливе за поданням факультету та погодженням директора.

Вимоги до оформлення основного тексту та використаних джерел

Оформлення випускної кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Набір тексту випускної кваліфікаційної роботи здійснюється на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали (29–30 рядків на сторінці), друк – на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм), шрифт текстового редактора - Word Times New Roman чорного кольору. Висота шрифту – 14 мм. Поля: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи: "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" великими літерами жирним шрифтом симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Зміст має відповідати плану роботи. На сторінці зі змістом зазначається номер початкової сторінки кожної складової випускної кваліфікаційної роботи. Якщо у роботі наводяться маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік надається перед вступом і вноситься до змісту як «Перелік умовних

позначень».

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами (без знака №) у правому верхньому куті сторінки.

Першою сторінкою роботи є титульна, яка враховується в нумерацію, але не нумерується. На титульному аркуші зазначають повну назву закладу та його відомчу підпорядкованість, інститут, кафедру, на якій виконана робота, тему роботи, дані про здобувача, наукового керівника (та консультанта), місто та рік подання роботи до захисту. Скорочення в назвах закладу та теми роботи не допускаються. Зразок Додаток В – приклад оформлення титульного аркуша.

Текст *основної частини* випускної кваліфікаційної роботи поділяють на розділи, підрозділи (можливо пункти). Кожний розділ починають з нової сторінки.

Зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки та пропозиції, список використаних джерел не нумерують.

Номер розділу ставлять після слова "РОЗДІЛ", а потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: "2.3." (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими жирними літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

В окремих випадках у випускних кваліфікаційних роботах підрозділи можуть бути поділені на пункти, які нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера ставиться крапка, наприклад: "1.3.2." (другий пункт третього параграфу першого розділу).

Між заголовком і основним текстом випускної кваліфікаційної роботи має бути пропущено 2 рядки.

Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки (крім газетних статей і випадків, коли посилаються на джерело в цілому). Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга цифра – номеру сторінки. Наприклад, [32, с. 85].

Фактичні та статичні дані наводяться в однакових одиницях виміру: абсолютних (грн, дол. США, т, м, шт., г, ккал інші) або відносних %.

Оформлення посилань. При опрацюванні літератури, періодичних видань і складанні записів, слід звернути увагу на те, що вони можуть бути повними і точними (дослівно) або скороченими (короткий виклад). Так, наприклад, можна зробити: детальний запис основних положень робіт, фактичного матеріалу тощо; короткі записи зі своїми роздумами або без них; виписки у вигляді цитат.

Рекомендується робити посилання на останні видання авторів, публікації, з яких запозичені матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна

посилатися у тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися.

При використанні відомостей, матеріалів з монографій, оглядових статей, інших джерел, що мають велику кількість сторінок, в посиланні слід точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, на які є посилання в роботі.

Наприкінці випускної кваліфікаційної роботи розміщується **список використаних джерел**. Рекомендована кількість джерел - не менше 50. До цього списку включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Основними елементами бібліографічного опису є інформація про: автора (-ів); назву твору; вид видання (за потреби – про перевидання чи переклад); місце видання; видавництво; рік видання; обсяг публікації. Список формують: або за прізвищами авторів в алфавітному порядку (за першою літерою назви твору) або за порядком посилання на джерела у тексті (література іноземними мовами наводиться в кінці списку).

Праці авторів з однаковими прізвищами подають у списку за їх ініціалами в алфавітному порядку, одного автора – за першою літерою назви його праці. Прізвища авторів наводять у послідовності їх подання у виданні та розділяють комами. Праці чотирьох і більше авторів подають за прізвищем першого з них, додаючи «та ін.».

Якщо у випускній кваліфікаційній роботі використано **праці, які розповсюджено на правах рукопису** (кандидатські, докторські дисертації, автореферати дисертацій), то при бібліографічному описі використовують інформацію, подану на титульному аркуші.

Журнальні статті описують за схемою: прізвище автора (авторів), назва статті, назва журналу, рік видання, номер журналу, сторінки, на яких надрукована стаття.

Газетні статті описуються за схемою: прізвище автора (авторів), назва статті, назва газети, рік видання, число і місяць, сторінки, на яких надрукована стаття.

Статті, опубліковані в наукових збірниках, описують за схемою: автор, назва статті, назва збірника, дані про наукового редактора, місце видання, видавництво, рік видання, сторінки.

У списку можуть бути наведені посилання на публікації у мережі Інтернет. Відповідно до стандарту ISO 690-2 бібліографічний опис таких джерел передбачає запис джерела (відповідно до вимог бібліографічного опису книги, статей періодичних видань), після якого у квадратних дужках

зазначають слово Цит., дату відвідання сторінки в Інтернеті та зазначають: Доступний з: і в < > URL адресу сторінки.

Приклади бібліографічного опису використаних джерел наведено у Додатку Є.

3.2. Оформлення допоміжних матеріалів

До допоміжних матеріалів відносять: ілюстрації (схеми, діаграми, графіки, креслення тощо), формули, таблиці, додатки.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку.

Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією по центру. Наприклад, другий рисунок першого розділу:

Рис. 1.2. _____
назва

Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, рекомендується розміщувати у додатках. За потреби, ілюстрації доповнюють поясненнями, або коментарем.

Цифровий матеріал необхідно подавати у вигляді таблиць.

Приклад побудови таблиці

Таблиця 2.1. _____
назва таблиці

Шапка				

Заголовки граф
Підзаголовки граф

Рядки (горизонтальні)

Боковик
(заголовки
рядків)

Графи
(колонки)

Таблицю бажано розміщувати на одній сторінці та слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці.

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених

крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу. **Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами** (крім першої великої) і розміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Потрібно уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф. Лаконічності потребують і назви заголовків рядків. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків, об'єднувальних рубрик.

При поділі таблиці на частини допускається її «шапку» або заголовки рядків замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

У таблиці слід обов'язково зазначати одиницю виміру (відповідно до стандартів); числові величини повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк «-».

Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою.

Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули у круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули зазначають порядковим номером формули в дужках, наприклад «... у формулі (2.1)».

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком.

Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаків: (=), (+), (-), (×), (:). Вище і нижче формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули та рівняння виконуються у формульному редакторі Microsoft Equation 3.0 або MathType 4.0 Equation, розташовуються безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині рядка.

Вище і нижче формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Наприклад:

Досліджувані показники якості переводяться у безрозмірний вигляд за допомогою формули:

$$P_i = \frac{P_i - P_i^{\bar{p}}}{P_i^{em} - P_i^{\bar{p}}} \quad (2.1)$$

- де P_i - показник якості у безрозмірному вигляді;
 p_i - і-тий показник якості у натуральному вигляді (абсолютний показник якості);
 $p_i^{\bar{p}}$ - бракувальний показник якості (найгірший дозволений);
 p_i^{et} - еталонний показник якості (найкращий).

Додатки оформлюються як продовження наукової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

До додатків рекомендується включати матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині через великий обсяг або способи відтворення; може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

Наприклад, додаткові ілюстрації або таблиці; проміжні математичні доведення, формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; анкети, тести, програми; інструкції і методики; опис алгоритмів і програм розв'язання задач на ПК, які розроблені у процесі роботи над дослідженням; ілюстрації допоміжного характеру. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. По центру рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток А».

Додатки позначаються великими літерами української абетки, за винятком Ї. Наприклад: Додаток А, Додаток Б.

Текст кожного додатка, може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому випадку перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку.

Наприклад: А.2 – другий розділ Додатку А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу Додатку В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу Додатку Д; формула (А.1) – перша формула Додатку А.

У разі якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому кутку зазначається «Продовження додатку».

4. ЗАХИСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Підготовка випускної кваліфікаційної роботи до захисту та його організація

До захисту випускної кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які успішно склали заліково-екзаменаційну сесію та виконали програму практики.

Випускна кваліфікаційна робота подається науковому керівникові для перевірки змісту та структури у строки, визначені у Завданні на випускну кваліфікаційну роботу, але не пізніше 15 днів до засідання екзаменаційної комісії.

Процес підготовки випускної кваліфікаційної роботи систематично контролює науковий керівник відповідно до календарного графіка, затвердженого випусковою кафедрою.

Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення роботи та надає відгук про випускна кваліфікаційна робота, в якому зазначається:

- актуальність дослідження;
- сучасність використаних методів дослідження;
- рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні дослідження;
- вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми, логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;
- повнота розкриття теми;
- перспективність запропонованих рекомендацій;
- недоліки роботи та зауваження;
- рекомендація до захисту.

Випускна кваліфікаційна робота обов'язково повинна бути рецензована. Рецензування випускної кваліфікаційної роботи доручають висококваліфікованим фахівцям (викладачам і науковцям) НУБіП України, провідним спеціалістам виробничих, наукових і проектних організацій. Склад рецензентів затверджується деканом за поданням завідувача кафедри.

Рецензія від підприємства (установи, організації), за матеріалами якого проведено дослідження, завіряється підписом його керівника та відповідною печаткою. Цей документ необхідний для підтвердження достовірності викладених у випускній кваліфікаційній роботі матеріалів щодо діяльності підприємства-об'єкта дослідження.

При рецензуванні випускної кваліфікаційної роботи рекомендується визначати:

- новизну постановки і розроблення проблеми;
- використання наукових методів дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- вміння здобувача освітнього ступеня магістра чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;

- недоліки та зауваження щодо змістової частини роботи, оформлення;
- висновок про можливість допуску до захисту.

Рецензія надається письмово і містить загальний висновок щодо рекомендації до захисту із зазначенням оцінки за прийнятою шкалою оцінювання знань у НУБіП України.

Негативний письмовий відгук наукового керівника або негативна рецензія щодо змісту випускної кваліфікаційної роботи та отриманих результатів дослідження не є підставою недопущення до захисту.

За наявності рецензій та довідки з підприємства, випускна кваліфікаційна робота реєструється на кафедрі.

Здобувач не має права вносити зміни у випускну кваліфікаційну роботу після її реєстрації. Титульна сторінка (додаток В) випускної кваліфікаційної роботи містить підписи здобувача, наукового керівника, гаранта відповідної освітньо-професійної програми (наукового консультанта).

На випускову кафедру здобувачі подають:

- випускну кваліфікаційну роботу і заповнене завдання зі всіма підписами та висновком наукового керівника;
- заяву про закріплення теми випускної кваліфікаційної роботи;
- рецензію організації, за матеріалами якої виконувалась робота;
- внутрішню рецензію;
- довідку про плагіат;
- реферат з анотацією;
- наукові публікації (при наявності);
- подання голові ЕК.

З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту випускної кваліфікаційної роботи випускова кафедра організовує попередній його захист з обов'язковою презентацією здобувачем основних положень.

Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи проходить із залученням профільних фахівців кафедри, за участі керівника освітньо-професійної програми та регламентується представленням графіку, який доводиться до відома здобувача.

Комісія робить узагальнений висновок про готовність випускної кваліфікаційної роботи до захисту, про що ставить відповідну позначку в календарному плані на виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Після успішного проходження попереднього захисту, випускна кваліфікаційна робота передається на розгляд завідувачу кафедри, який робить висновок про рекомендацію його до захисту на засіданні ЕК.

Здобувачі, випускні кваліфікаційні роботи яких на попередньому захисті були оцінені позитивно, допускаються директором до захисту на засіданні ЕК не пізніше, ніж за 5 днів до початку її роботи. У такий же термін здобувач подає на кафедру переплетену випускну кваліфікаційну роботу.

Захист випускної кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому порядку. Здобувач готує виступ до 7 хвилин з використанням необхідного

ілюстративного матеріалу – зміст та якість якого перевіряє науковий керівник. Кількість примірників роздаткового матеріалу повинна відповідати кількісному складу комісії. Зразок оформлення титульної сторінки ілюстративного матеріалу наведено у додатку 3.

Для одержання дозволу на захист роботи англійською мовою здобувач подає на ім'я директора інституту заяву з візами завідувача кафедри сучасних європейських мов, керівника випускної кваліфікаційної роботи та гаранта освітньо-професійної програми. До складу ЕК у такому випадку має бути включений викладач або фахівець-практик, який вільно володіє англійською мовою.

Захист випускної кваліфікаційної роботи може відбуватися у НУБіП України, або на базі підприємств, установ і організацій з якими укладені договори про співпрацю.

4.2. Загальні критерії оцінювання випускної кваліфікаційної роботи

Під час виконання випускної кваліфікаційної роботи здобувач демонструє: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження, проводити експерименти; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з літературними джерелами.

Критеріями оцінювання випускної кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- рівень розв'язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження;
- рівень наукового обґрунтування результатів проведеного дослідження;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- ступінь самостійності проведення дослідження та наявність власних міркувань, узагальнень висновків, результатів;
- правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів (при значних відхиленнях від встановлених вимог робота може бути взагалі недопущена до захисту або це суттєво вплине на загальну оцінку).

Випускна кваліфікаційна робота, який не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів досліджуваного об'єкту за обраною темою і обґрунтованих пропозицій, виконаний з порушенням затвердженого графіку, містить ознаки плагіату, а також не має рецензії до захисту не допускається, і за поданням витягу з протоколу засідання випускової кафедри, здобувач відраховується з НУБіП України (відповідно до Правил внутрішнього розпорядку та «Положення про організацію освітнього процесу у НУБіП України»).

Плагіатом вважається:

- перефразування частин тексту інших авторів без посилання на джерело;
- оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення здобувача;
- копіювання письмових робіт інших здобувачів, викладачів, аспірантів, наукових співробітників;
- компіляції частин запозиченого тексту без посилань на джерела.

ЕК оцінює рівень якості презентації основних результатів досліджень та відповідей на запитання під час захисту випускної кваліфікаційної роботи - уміння стисло і чітко викласти результати дослідження, аргументовано відповісти на поставлені запитання, якісно презентувати результати дослідження.

При оцінюванні випускної кваліфікаційної роботи ЕК враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але і його оформлення відповідно до встановлених вимог.

Результати захисту випускної кваліфікаційної роботи оцінюються за 100-баловою шкалою НУБіП України, яка відповідно переводиться в чотирибальову шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС.

Випускна кваліфікаційна робота, в якій виявлені недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, не суттєві відхилення вимог державних стандартів допускається до захисту, але не може бути оцінений вище, ніж у діапазонах 60-68 та 69-74 бали (E, D - за шкалою ЄКТС або «задовільно» - за національною шкалою).

Випускна кваліфікаційна робота, в якій виявлені недоліки у прийнятих рішеннях, але обґрунтування, розрахунки та висновки є достатньо аргументованими, відсутні відхилення вимог державних стандартів, може бути оцінена у діапазонах 75-81 та 82-89 бали (C, B за шкалою ЄКТС або «добре» - за національною шкалою).

Випускна кваліфікаційна робота, в якій відсутні недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках, аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, дотримання вимоги державних стандартів, може бути оцінена у діапазоні 90-100 балів (A - за шкалою ЄКТС та «відмінно» - за національною шкалою).

Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів ЕК за результатами захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

Здобувач, який не захистив з поважних причин у встановлений строк випускну кваліфікаційну роботу, має право на повторну атестацію протягом наступних трьох років під час роботи ЕК за цією ж спеціальністю. Якщо захист випускної кваліфікаційної роботи визначається незадовільним, ЕК визначає, чи може здобувач подавати на повторний захист ту ж роботу з доопрацюванням, чи він повинен підготувати випускну кваліфікаційну роботу за новою темою.

Захист випускної кваліфікаційної роботи за іншою темою можливий не раніше, ніж через рік.

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

I. Бізнес-планування діяльності підприємства

1. Бізнес-план фермерського будинку.
2. Бізнес-план бази відпочинку.
3. Бізнес-план курортного готелю
4. Бізнес-план будинку відпочинку.
5. Бізнес-план мотелю.
6. Бізнес-план клубу-готелю.
7. Бізнес-план агроготелю.
8. Бізнес-план туристичного комплексу.
9. Бізнес-план еко-готелю.
10. Бізнес-план туристично-оздоровчого комплексу.
11. Бізнес-план готелю у рекреаційній зоні.
12. Бізнес-план дитячого оздоровчого комплексу.
13. Бізнес-план гостьового будинку.
14. Бізнес-план готелю.
15. Бізнес-план ботелю.
16. Бізнес-план дитячого табору у лісовій зоні.
17. Бізнес-план гостьових будинків в екологічному парку.
18. Бізнес-план фермерського будинку.
19. Бізнес-план готелю-резиденції у передмісті.
20. Бізнес-план міні-готелю.
21. Бізнес-план бази відпочинку.
22. Бізнес-план сільської садиби.
23. Бізнес-план готелю ділового призначення.
24. Бізнес-план клубу-готелю.
25. Бізнес-план курортного готелю.
26. Бізнес-план спортивно-оздоровчого комплексу.
27. Бізнес-план акваелю.

II. Цифровізація діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу

28. Технології Digital-бронювання послуг суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
29. Технології безконтактного обслуговування споживачів ресторанних послуг.
30. Електронна комерція в діяльності суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу.
31. Інтернет-дистрибуція послуг суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
32. Інформаційні технології в операційній діяльності суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
33. Технології безконтактного обслуговування споживачів готельних послуг.
34. Система онлайн-бронювання готельних послуг.

35. Інформаційно-комунікаційні технології суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
36. Digital-технології сервісу суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
37. Цифровізація виробничих процесів суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
38. Інформаційні технології в обслуговуванні споживачів готельних послуг.
39. Інформаційні технології в обслуговуванні споживачів ресторанних послуг.
40. Інформаційні технології в управлінні суб'єктом готельно-ресторанного бізнесу.
41. Цифровий маркетинг суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
42. Інформаційна система управління суб'єктом готельно-ресторанного бізнесу.
43. Цифровий менеджмент суб'єкту готельно-ресторанного бізнесу.
44. Цифрові технології управління підприємством готельно-ресторанного бізнесу.

III. Системно-стратегічний підхід у розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу

45. Стратегія конкурентоспроможності суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
46. Стратегія операційного менеджменту суб'єкту готельно-ресторанного бізнесу.
47. Антикризові програми розвитку суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
48. Розвиток системи корпоративних цінностей суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
49. Стратегія розвитку підприємства готельно-ресторанного бізнесу у повоєнний період.
50. Система мотивації персоналу суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
51. Система івент-менеджменту суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
52. Програми споживчої лояльності суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
53. Система якості обслуговування на підприємстві ресторанного бізнесу.
54. Система якості надання послуг на підприємстві готельного господарства.
55. Система SMM-менеджменту суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
56. Система операційного менеджменту суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
57. Система креативного менеджменту суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
58. Система конфлікт-менеджменту суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
59. Система HR-менеджменту у підприємстві готельно-ресторанного бізнесу.
60. Система професійного розвитку персоналу підприємства готельного бізнесу.
61. Інтегровані маркетингові комунікації в діяльності суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.

IV. Сервісно-технологічний підхід у діяльності суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу

62. Технології операційного проектування суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.

63. Технології оцінювання персоналу суб'єкта готельного бізнесу.
64. Технології організаційного проектування суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
65. Технології сервісної діяльності суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
66. Програми енергоощадних технологій суб'єкта ресторанного бізнесу.
67. Програми енергоощадних технологій суб'єкта готельного бізнесу.
68. Сервісні технології суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
69. Сервісні інновації суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
70. Технології обслуговування споживачів ресторанних послуг.
71. Технології надання готельних послуг під час війни.
72. Технології оцінки персоналу сервісних служб суб'єкта готельного бізнесу.
73. Енергоощадні технології суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
74. Інноваційні технології розвитку персоналу сервісних служб суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
75. Технології операційної діяльності суб'єкта ресторанного бізнесу.
76. Технології збутової діяльності суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
77. Рекламні технології суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
78. Інноваційні технології надання ресторанних послуг в умовах військової агресії.
79. Сервісні бізнес-процеси суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.
80. Інноваційні технології обслуговування споживачів на підприємствах ресторанного бізнесу.
81. Сервісні інновації для сегментів VIP-споживачів підприємства готельного бізнесу.
82. Сервісні інновації для VIP-споживачів суб'єкта ресторанного бізнесу.
83. Технології набору та відбору персоналу суб'єкта готельно-ресторанного бізнесу.

Завідувачу кафедри готельно-ресторанної справи та туризму

_____ ПІБ

_____ ПІБ здобувача

гр. _____, _____ курс,

_____ спеціальність, освітня програма, інститут

Заява

Прошу затвердити тему випускної кваліфікаційної роботи:

за матеріалами

повна юридична назва підприємства/організації/установи

_____ дата

_____ підпис здобувача

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Інститут	неперервної освіти і туризму
Кафедра	готельно-ресторанної справи та туризму
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійна програма	«Готельно-ресторанний бізнес»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри готельно-ресторанної
справи та туризму

_____ С.В.Мельниченко
«__» _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «__»

Затверджена наказом ректора від «__» _____ 202__ р. № _____.

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: «__» _____ 202__ р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи – _____

Об'єкт дослідження – _____

Предмет дослідження – _____

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1.

1.1.

1.2.

1.3.

РОЗДІЛ 2.

2.1.

2.2.

2.3.

РОЗДІЛ 3.

3.1.

3.2.

3.3.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи:

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	факт
1	Вибір теми випускної кваліфікаційної роботи		
2	Оформлення і затвердження завдання на випускну кваліфікаційну роботу		
3	Написання 1 розділу випускної кваліфікаційної роботи		
4	Попередній захист 1 розділу випускної кваліфікаційної роботи		
5	Написання 2 розділу випускної кваліфікаційної роботи		
8	Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи у комісіях		
9	Подання випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі		
10	Подання випускної кваліфікаційної роботи до деканату для отримання направлення на зовнішнє рецензування		
11	Підготовка матеріалів випускної кваліфікаційної роботи до захисту в екзаменаційній комісії		
12	Захист випускної кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії	Відповідно до розкладу	Відповідно до розкладу

6. Дата видачі завдання «__» _____ 202__ р.

7. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

(підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

8. Гарант освітньої програми

(підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

9. Завдання прийняв до виконання студент-дипломник

(підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

10. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Керівник випускної
кваліфікаційної роботи

(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої
програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ___ » _____ 202__ р.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

назва теми

об'єкт дослідження

Здобувача вищої освіти
_____ курсу, ___ групи,
спеціальності (шифр, назва)
спеціалізації (назва)

Прізвище, ім'я,
по батькові

підпис здобувача

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

Прізвище, ім'я,
по батькові

підпис керівника

Гарант освітньої програми
науковий ступінь
вчене звання

Прізвище, ім'я,
по батькові

підпис гаранта

Київ 20__

Орієнтовний зміст випускної кваліфікаційної роботи

Тема: «Цифровий маркетинг готелю «Дніпро», м. Київ»

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВОМ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1. Цифровий маркетинг: еволюція становлення.

1.2. Особливості застосування цифрового маркетингу на підприємстві готельного господарства.

1.3. Методичні засади формування і застосування цифрового маркетингу готелем.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ ГОТЕЛЕМ «ДНІПРО», М. КИЇВ

2.1. Аналіз результатів діяльності готелю.

2.2. Оцінка маркетингової діяльності готелю з застосуванням цифрових технологій.

2.3. Дослідження впливу чинників на застосування цифрового маркетингу підприємства.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАСАД ФОРМУВАННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ ГОТЕЛЕМ «ДНІПРО», М. КИЇВ

3.1. Обґрунтування збільшення збуту послуг за допомогою цифрового маркетингу.

3.2. Основні напрями просування бренду готелю через інструменти Інтернет-маркетингу.

3.3. Прогнозування реалізації запропонованих заходів.

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему:

назва теми

об'єкт дослідження

Здобувача вищої освіти
_____ курсу, ___ групи,
спеціальності (шифр, назва)
спеціалізації (назва)

Прізвище, ім'я,
по батькові

підпис здобувача

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

Прізвище, ім'я,
по батькові

підпис керівника

Гарант освітньої програми
науковий ступінь
вчене звання

Прізвище, ім'я,
по батькові

підпис гаранта

Київ 20__

Приклад оформлення
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Босовська, М. Ресторанні тактики: антипандемічний кейс/ М. Босовська, Л. Бовш, І. Антонюк // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Сер. Економічні науки. 2021. № 2. С. 113–132
2. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>
(дата звернення: 06.08.2023)
3. Офіційний сайт «Pizzeria Napule» URL: <https://napule.choiceqr.com/>
(Дата звернення: 15.08.2023)
4. Україна: бренд-орієнтований розвиток : монографія / Т. М. Мельник [та ін.] ; за заг. ред. Т.М. Мельник – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 352 с.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
ДО ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:

назва теми

об'єкт дослідження

Здобувача вищої освіти
_____ курсу, _____ групи,
спеціальності (шифр, назва)
спеціалізації (назва)

підпис здобувача

Прізвище, ім'я,
по батькові

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

підпис керівника

Прізвище, ім'я,
по батькові

Гарант освітньої програми
науковий ступінь
вчене звання

підпис гаранта

Прізвище, ім'я,
по батькові

Київ 20__